

1. 1 gram lipidu poskytuje organizmu:

- a) 14 kJ energie
- b) 20 kJ energie
- c) 39 kJ energie
- d) 4,1 kcal energie

2. Laktosa je ?

- a) monosacharid
- b) polysacharid
- c) derivát sacharózy
- d) disacharid

3. Denní potřeba vitamínu C je asi?

- a) 0,08g -0,1 g
- b) 10 g
- c) 0,5 g
- d) 1 mg

4. Doporučený denní příjem kuchyňské soli je pro dospělého člověka přibližně?

- a) 15 g
- b) 5 g
- c) 2,5 g
- d) 20 g

5. Cholesterol?

- a) je důležitý pro trávení sacharidů
- b) je důležitý pro tvorbu žlučových kyselin
- c) je pouze škodlivý
- d) při trávení tuků nehraje roli

6. Nejobtímnější zastoupení jednotlivých aminokyselin v proteinu (pro potřeby člověka) má?

- a) tvaroh
- b) kolagen
- c) hrách
- d) ovoce

7. Šunka je (nejvyšší jakosti)?

- a) pochutina
- b) nápoj
- c) potravina
- d) lahůdka

8. Centrum žízně je?

- a) v prodloužené míše
- b) v hypotalamu
- c) v mozku není
- d) v hypofýze

9. Největší část tuků je trávena?

- a) v dutině ústní
- b) v žaludku
- c) v tlustém střevě
- d) v tenkém střevě

10. Termín HDL označuje?

- a) lipoproteiny s vysokou hustotou transportující cholesterol
- b) cholesterol usazený ve stěnách cév
- c) glykemický index
- d) index určující obezitu

11. Esenciální aminokyseliny jsou?

- a) ty co organismus dokáže vyrobit
- b) ty co organismus nutně musí přijmout ve stravě
- c) jsou to produkty látkové výměny člověka
- c) nejsou pro člověka důležité

12. Tuhy jsou?

- a) estery aminokyselin a karotenu
- b) estery mastných kyselin a karotenu
- c) estery mastných kyselin a glycerolu
- d) estery aminokyselin a glycerolu

13. V případě vitamínu B12:

- a) nedostatek může způsobit anémii
- b) nedostatek se na činnosti organismu neprojevív
- c) nedostatek způsobuje rachitis
- d) nedostatekem netrpív vegani

14. Projevy hypervitaminózy a hypovitaminózy u vitamínu K?

Nadbytek vitamínu (asi 500 x vyšší než je doporučená dávka) způsobuje hemokoagulaci a zvýšenou tvorbu staženin.

Nedostatek vitamínu K je velmi vzácný.

zvýšené krvácení a špatná srážlivost krve

osteoporóza

kornatění tepen

nahuštění zubů v dolní čelisti

15. Jaký je rozdíl mezi diabetem I a II typu?

Diabetes mellitus I. typu: Příčinou je absolutní nedostatek inzulínu způsobený zánětem – inzulitidou. Postihuje totiž β -buňky Langerhansových ostrůvků pankreatu. Jejich zničení vede k deficitu inzulínu. Pro DM 1. typu je charakteristický vznik v dětství. V současnosti se popisuje ještě tzv. LADA (latent autoimmune diabetes of adults) varianta DM 1. typu, která se manifestuje v kterémkoliv věku a obvykle progreduje pozvolna. Léčba aplikací inzulínu, racionální strava.

Diabetes mellitus II. typu: Diabetes mellitus je komplexní metabolická porucha, při níž organismus není schopen zpracovávat glukózu jako za fyziologických podmínek v důsledku absolutního nebo relativního nedostatku inzulínu a současné periferní inzulínové rezistence. Při DM 2. typu se jedná o nedostatek relativní, v pozdějších stádiích však může dojít k vyčerpání β buněk pankreatu a vzniku absolutního nedostatku inzulínu. Diabetická dieta, alespoň napočátku perorální antidiabetika.

16. Co je laktózová intolerance?

Laktózová intolerance je neschopnost trávit mléčný cukr laktózu v organismu. Je zapříčiněn nedostatkem enzymu laktázy. Jedná se o intoleranci ne alergie.

17. Co označuje termín „neslaná šetřící dieta“ a v jakých případech se ordinuje?

Dieta se podává při chorobách srdce a cév v období dekompenzace (při srdečním selhání). Dále při chorobách, při nichž dochází k zadržování tekutin v těle např: v

těhotenství tvoří-li se otoky (těhotenská gestóza). Při nefrotickém syndromu, při maligní formě hypertenze.

Strava je lehce stravitelná, nenadýmavá, chutná. V dietě je zakázáno používat veškeré potraviny a pokrmy, při jejichž výrobě byla použita sůl (konzervy, uzeniny, šunka, polévkové koření, sterilovaná zelenina, sardelová pasta, sojová omáčka apod.). Do této diety se zařazují potraviny, které obsahují větší množství draslíku

18. Kdo je nutriční terapeut?

Odborník na výživu. Musí mít minimálně VOŠ nebo bakalářské vzdělání. Musí se neustále vzdělávat.

19. Uveďte pět zásad pro sestavování jídelníčku?

- Vyvážený jídelníček je co nejpestřejší.
- Znamená jíst pravidelně, nejlépe v 5 – 6 menších porcích denně.
- Zahrnuje také dostatek tekutin.
- Nechybí v něm vláknina.
- Potraviny s vysokým glykemickým indexem, jednoduché cukry, sladkosti, cukrovinky či přeslazené nápoje jsou v něm omezené.
- Omezené je také množství tuků s nasycenými mastnými kyselinami, množství tučného masa, uzenin nebo tučných mléčných výrobků.

20. Příklad: Klient má denní vypočtený příjem energie 5 600 kJ. Kolik gramů sacharidů může přibližně sníst za celý den?

5600 kJ za den.....denní potřeba sacharidů je v průměru 55 % energetické hodnoty

55 % z 5600 kJ .....3080 kJ na sacharidy

1 g sacharidu průměrně obsahuje 17,2 kJ energie

1 g.....17,2 kJ

X g.....3080 kJ

.....

X = 179 g sacharidů za den